

Sygn. akt V U 372/22

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 13 października 2022 r.

**Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim V Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych
w następującym składzie:**

Przewodniczący: Sędzia Urszula Sipińska-Sęk

Protokolant: st. sekr. sądowy Zofia Aleksandrowicz

po rozpoznaniu w dniu 4 października 2022 r. w Piotrkowie Trybunalskim na rozprawie

sprawy z wniosku G. J.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

o emeryturę górniczą

na skutek odwołania G. J.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

z dnia 24 maja 2022 r. sygn.: (...)- (...)

- 1. zmienia zaskarżoną decyzję i przyznaje wnioskodawcy G. J. prawo do emerytury górniczej z dniem (...),**
- 2. zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. na rzecz wnioskodawcy G. J. kwotę 180 (sto osiemdziesiąt) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego;**

Sygn. akt V U 372/22

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 24 maja 2022 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. odmówił G. J. prawa do emerytury górniczej wskazując, że wnioskodawca udokumentował jedynie 11 miesięcy i 3 dni pracy górniczej zamiast wymaganych 25 lat. Do stażu pracy górniczej ZUS nie zaliczył okresów:

- od dnia 1 października 1993r. do dnia 30 listopada 1993r. i od dnia 1 grudnia 1993. do dnia 16 listopada 2006r., ponieważ stanowiska kierowca, kierowca – mechanik, kierowca prowadzący stale samochody ciężarowe pow. 3,5 tony, kierowca samochodów ciężarowych/członowych 3,5-13 ton nie figurują w załączniku nr 2 do rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 23 grudnia 1994 roku,

- okresu od dnia 17 listopada 2006 roku do nadal, ponieważ będąc zatrudnionym na stanowisku kierowca – operator samochodowego sprzętu technicznego na odkrywce wnioskodawca wykonywał takie same czynności jak przed 2006 rokiem, kiedy był zatrudniony na ww. stanowiskach.

W odwołaniu z dnia 9 czerwca 2022 roku pełnomocnik G. J. wniósł o zmianę zaskarżonej decyzji i przyznanie swojemu mocodawcy prawa do emerytury górniczej po zaliczeniu do pracy górniczej okresu od 1 grudnia 1993r. do nadal

oraz o zasądzenie od organu rentowego na rzecz ubezpieczonego kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. W uzasadnieniu wskazał, że wnioskodawca w spornym okresie stale i w pełnym wymiarze czasu pracy jako kierowca samochodu ciężarowego zajmował się przewożeniem nadkładu i złożył po odkrywce. Nadto wniósł o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym na dochody budżetu państwa.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny w sprawie:

Wnioskodawca G. J. urodził się w dniu (...) W dniu 17 marca 2022r. wystąpił do organu rentowego z wnioskiem o przyznanie prawa do emerytury. Ubezpieczony nadal pracuje w (...) S.A (wcześniej (...) Spółka Akcyjna).

(dowód: wniosek o emeryturę k. 2-5 akt emerytalnych)

Wnioskodawca został zatrudniony na podstawie umowy o pracę w pełnym wymiarze czasu pracy w (...) Spółka Akcyjna od dnia 19 lutego 1991r. na następujących stanowiskach:

- od dnia 19 lutego 1991r. do 26 stycznia 1992r. - górnik eksploatacji taśm w oddziale (...),
- od dnia 19 sierpnia 1993r. do 30 listopada 1993r. - kierowca w oddziale (...),
- od dnia 1 grudnia 1993r. do 28 lutego 1999r. - kierowca-mechanik w oddziale (...),
- od dnia 1 marca 1999r. do 31 marca 2006r. – kierowca prowadzący stale samochody ciężarowe pow. 3,5t. w oddziale (...),
- od dnia 1 kwietnia 2006r. do 31 maja 2006r. - kierowca samochodu ciężarowego (członowego) 3,5-13t.
- od dnia 1 czerwca 2006r. do 16 listopada 2006r. - kierowca samochodu ciężarowego (członowego) 13-20t.
- od dnia 17 listopada 2006 roku do nadal - kierowca-operator samochodowego sprzętu technicznego na odkrywce.

Na ww. stanowiskach wnioskodawca był zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy.

W okresie od dnia 27 stycznia 1992r. do dnia 18 sierpnia 1993r. wnioskodawca odbywał zasadniczą służbę wojskową i korzystał z ustawowo mu przysługujących dni wolnych od pracy.

(dowód: umowa o pracę z dnia 19 lutego 1991r. k. 1, karta obiegowa zmiany, k. 4, zawiadomienie o rozwiązaniu stosunku pracy k. 7, umowa o pracę z dnia 19 sierpnia 1993r. k. 14, angaż z 19 listopada 1993r. k. 17, angaż z 16 marca 1999r. k. 24, angaż z 11.04.2006r. k. 38, angaż z 29 maja 2006r. k. 40, angaż z 29 grudnia 2006r. k. 46, angaż z 29 kwietnia 2022r. k. 110, część B akt osobowych)

W spornym okresie od dnia 1 grudnia 1993 roku do nadal wnioskodawca pracuje w oddziale (...) ciężkich (...). Jego pracownicy sprzętem samochodowo – technologicznym świadczą usługi na rzecz oddziałów (...) (...) i są delegowani do wywożenia k. (...) na oddziały (...) Wnioskodawca wykonywał i wykonuje obowiązki kierowcy pojazdów ciężarowych marki T., S., R., i M. o dopuszczalnej masie całkowitej powyżej 3,5 tony. Są to samochody terenowe typu wywrotka. Pojazdami tymi wnioskodawca przewoził nadkład, to jest piasek, żwir, ily, glinę, głązy kamienie, skruszoną skałę z trudno dostępnych miejsc znajdujących się na terenie wyrobiska, na miejsca wyznaczone przez dozór oddziału na terenie odkrywki. Wywoził również skały, których nie mogła zebrać koparka wielonaczyniowa ze skały urabiającej i to czego ta koparka nie zebrała. Węgiel z przenośników wnioskodawca przewoził sporadycznie na terenie wkopu, jedynie w sytuacji gdy odbywało się poziomowanie przenośników lub stawiana była stacja napędowa. Ze skarp, jako nadkład pozyskiwany był piasek, który wnioskodawca przewoził pod stacje przenośników, do budowy dróg technologicznych. Załadunek na samochody ciężarowe wykonywały ładowarki. Wnioskodawca nie pracował w warsztacie naprawczym, nie był mechanikiem.

Wszystkie obowiązki wnioskodawca wykonywał i wykonuje na terenie odkrywki. Wnioskodawca wykonywał swoje czynności stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Otrzymywał dodatek za pracę na odkrywce.

(dowód: zeznania świadka S. Z., nagranie od minuty 3:55 do minuty 12:34, zeznania świadka S. P., nagranie od minuty 12:44 do minuty 20:16, zeznania wnioskodawcy, nagranie od minuty 20:51 do minuty 27:34, protokół z rozprawy z dnia 4 października 2022r. charakterystyka stanowiska pracy z dnia 5 lipca 2022r., k. 21 akt sprawy)

Na posiedzeniu w dniu 4 marca 2013r. roku Komisja Weryfikacyjna ustaliła min., że wnioskodawca w okresie:

- od dnia 1 grudnia 1993r. do dnia 31 grudnia 1998r.

pracował jako kierowca – operator samochodowego sprzętu technicznego na odkrywce, to jest na stanowisku wymienionym w poz. 6 załącznika nr 2 do rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 23 grudnia 1994r..

(dowód: protokół z posiedzenia Komisji weryfikacyjnej z dnia 4 marca 2013r., k. 31 akt emerytalnych)

W świadectwie wykonywania pracy górniczej z dnia 10 marca 2022r. pracodawca ubezpieczonego zaświadczył, że G. J. w okresie od dnia 1 października 1993r. do nadal stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał pracę górniczą na stanowisku kierowcy – operatora samochodowego sprzętu technicznego na odkrywce, to jest na stanowisku wymienionym pod poz. 6 załącznika nr 2 do rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 23 grudnia 1994 roku.

(dowód: świadectwo wykonywania pracy górniczej z dnia 10 marca 2022r., k. 6 akt emerytalnych)

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie jest uzasadnione.

W przedmiotowej sprawie kwestią sporną między stronami było to, czy wnioskodawca, z uwagi na ukończony 50 r.ż. posiada wymagany 25-letni okres pracy górniczej, w tym co najmniej 15 lat pracy górniczej, o której mowa w art. 50c ust.1. Spełnienia przez wnioskodawcę pozostałych przesłanek nabycia prawa do emerytury górniczej ZUS w zaskarżonej decyzji nie kwestionował.

Przesłanki nabycia prawa do emerytury górniczej określa ustawa z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2022r. poz. 504.), zwanej dalej ustawą. Zgodnie z art. 50 a ust 1 i 2 ustawy emerytura górnicza przysługuje pracownikowi, który spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) ukończył 55 lat życia;
- 2) ma okres pracy górniczej wynoszący łącznie z okresami pracy równorzędnej co najmniej 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, w tym co najmniej 10 lat pracy górniczej określonej w art. 50c ust. 1;
- 3) nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego albo złożyli wniosek o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

Wiek emerytalny wymagany od pracowników: kobiet mających co najmniej 20 lat, a mężczyzn co najmniej 25 lat pracy górniczej i równorzędnej, w tym co najmniej 15 lat pracy górniczej, o której mowa w art. 50c ust. 1, wynosi 50 lat.

Zgodnie z art. art. 50b ww. ustawy przy ustalaniu prawa do emerytury górniczej uwzględnia się okresy pracy górniczej i pracy równorzędnej z pracą górniczą, będące okresami składkowymi lub nieskładkowymi w rozumieniu ustawy, z tym że okresy pracy górniczej i pracy równorzędnej z pracą górniczą uwzględnia się, jeżeli praca

ta wykonywana była co najmniej w połowie wymiaru czasu pracy.

Z kolei w myśl art. 50 c ust. 1 pkt 4 ustawy za pracę górniczą uważa się zatrudnienie na odkrywce w kopalniach siarki i węgla brunatnego przy ręcznym lub zmechanizowanym urabianiu, ładowaniu oraz przewozie nadkładu i złoża, przy pomiarach w zakresie miernictwa górniczego oraz przy bieżącej konserwacji agregatów i urządzeń wydobywczych, a także w kopalniach otworowych siarki oraz w przedsiębiorstwach i innych podmiotach wykonujących roboty górnicze dla kopalń siarki i węgla brunatnego, na stanowiskach określonych w drodze rozporządzenia przez ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw gospodarki i ministrem właściwym do spraw Skarbu Państwa.

Wykaz stanowisk pracy, na których zatrudnienie zaliczane jest do pracy górniczej oraz wykonywanej w przodkach uwzględnianej w rozmiarze półtorakrotnym, powinno ustalić rozporządzenie wydane na podstawie delegacji ustawowej z art. 50d ust. 3 ustawy. Ponieważ rozporządzenie takie nie zostało wydane, obowiązuje nadal (z mocy art. 194 wskazanej ustawy) wykaz stanowisk zawarty w załączniku nr 2 i 3 do rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 23 grudnia 1994r. w sprawie określenia niektórych stanowisk pracy górniczej oraz stanowisk pracy zaliczanej w wymiarze półtorakrotnym przy ustalaniu prawa do górniczej emerytury lub renty (Dz. U. z 1995 roku Nr 2, poz. 8), wydanego na podstawie upoważnienia zawartego w art. 5 ust. 5 i art. 6 ust. 3 ustawy z dnia 1 lutego 1983r. o zaopatrzeniu emerytalnym górników i ich rodzin (tekst jedn.: Dz. U. z 1995r., Nr 30, poz. 154). Wykaz ten obowiązuje jednak jedynie w takim zakresie, w jakim jego przepisy nie są sprzeczne z przepisami ustawy o emeryturach i rentach z FUS. Rozporządzenie wykonawcze nie może bowiem przyznawać ubezpieczonym większych uprawnień niż uczynił to ustawodawca. Tym samym, przepisy ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych stanowić muszą zawsze punkt wyjścia do oceny zasadności roszczeń emerytalnych wnioskodawcy.

Spór sprowadzał się do ustalenia, czy wnioskodawca wykonywał pracę górniczą w rozumieniu 50 c ust. 1 pkt 4 ustawy w spornym okresie zatrudnienia w (...) w B. (obecnie w (...) z siedzibą w R.), to jest od dnia 1 grudnia 1993r. do chwili wydania zaskarżonej decyzji.

Wnioskodawca podnosił, że we wskazanym wyżej okresie, jak wynika z wystawionego mu przez (...) z siedzibą w R. świadectwa pracy górniczej z dnia 10 marca 2022r., wykonywał pracę kierowcy - operatora samochodowego sprzętu technicznego na odkrywce wymienionego w rozporządzeniu MP i PS z dnia 23 grudnia 1994r. w zał. nr 2 pod poz. 6. Organ rentowy zaprzeczał temu z uwagi na fakt posiadania przez skarżącego angaży na stanowisko kierowcy, kierowcy-mechanika, kierowcy prowadzącego stale samochody ciężarowe powyżej 3,5 tony i kierowcy samochodów ciężarowych/członowych 13-20 ton.

Górniczy charakter pracy wnioskodawcy poczynając od dnia 1 grudnia 1993 roku Sąd ustalił na podstawie zgromadzonej w sprawie dokumentacji pracowniczej, w tym częściowo charakterystyki pracy oraz kompatybilnych, spójnych i wiarygodnych zeznań świadków: S. Z. i S. P., którzy pracowali na tożsamym stanowisku co wnioskodawca w tym samym oddziale, to jest (...) (...), a zatem dysponowali bezpośrednią i szczegółową wiedzą co do stałych obowiązków skarżącego. Z zeznań świadków wynika, że do stałych obowiązków skarżącego w spornym okresie należało przewożenie samochodem ciężarowym z wywrotką nadkładu i urobku samochodami ciężarowymi samowyladowniczymi spod ściany wydobywczej na wyznaczone miejsce na terenie odkrywki. Wnioskodawca wywoził nadkład i sporadycznie urobek z trudnodostępnych miejsc, które koparka wielonaczyniowa nie mogła zebrać lub nie zebrała. Przewoził żwir, piasek, glinę, skały, kamienie, to jest wszystko to, co przeszkadzało w urabianiu urobku w inne miejsca na wyrobisku wskazane przez dozór oddziału, na którym wykonywana była praca. Czynności te wykonywał wyłącznie na odkrywce. Innych obowiązków w spornym okresie do dnia złożenia wniosku o emeryturę nie wykonywał.

Dodać należy, że ZUS ograniczył się w odpowiedzi na odwołanie do wskazania, że nie zalicza do pracy górniczej spornego okresu, ponieważ stanowiska kierowca, kierowca – mechanik, kierowca prowadzący stale samochody ciężarowe pow. 3,5 tony, kierowca samochodów ciężarowych/członowych powyżej 13-20 ton nie figurują w załączniku nr 2 do rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 23 grudnia 1994r. i okresu od dnia 17 listopada 2006 roku, ponieważ będąc zatrudnionym na stanowisku kierowca – operator samochodowego sprzętu technicznego na

odkrywce wnioskodawca wykonywał takie same czynności jak przed zmianą nazewnictwa. ZUS nie wskazał natomiast, jakie to czynności, jego zdaniem, wykonywał wnioskodawca, a przecież o zaliczeniu danej pracy do pracy górniczej decyduje nie nazwa stanowiska pracy, ale rodzaj faktycznie wykonywanej pracy.

P. ręcznym lub **zmechanizowanym** urabianiu, ładowaniu oraz **przewozie nadkładu i złoża** na odkrywce w kopalniach siarki i węgla brunatnego przepis art. 50 c ust. 1 pkt 4 ustawy emerytalnej zalicza do pracy górniczą. A taką pracę wnioskodawca wykonywał w całym spornym okresie. Po zaliczeniu do pracy górniczej okresu od dnia 1 grudnia 1993 roku do dnia złożenia wniosku, wnioskodawca legitymuje się wymaganym 25 letnim okresem pracy górniczej wymienionej w art. 50c ustęp 1 pkt 4 ustawy o emeryturach i rentach z FUS., a zatem spełnia przesłanki do przyznania skarżącemu prawa do emerytury górniczej od pierwszego dnia miesiąca złożenia wniosku o emeryturę górniczą.

Podkreślenia wymaga, że dla zaliczenia pracy górniczej do okresu, od którego zależy nabycie prawa do emerytury, wystarczające jest, jeżeli praca ta była wykonywana co najmniej w połowie wymiaru czasu pracy.

Biorąc zatem pod uwagę, że wnioskodawca spełnił wszystkie przesłanki, od których zależało jego prawo do emerytury górniczej, Sąd Okręgowy na mocy art. 477¹⁴§ 2 k.p.c. zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznał ubezpieczonemu prawo do emerytury górniczej od pierwszego dnia miesiąca złożenia wniosku, to jest od dnia (...) (punkt 1 sentencji wyroku).

O kosztach orzeczono jak w punkcie 2 sentencji wyroku po myśli art. 98 k.p.c. w związku z § 9 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz.U. z 2015r. poz. 1800 ze zm.).